

سخن سردبیر

امروزه کشاورزی دانش بنیان به عنوان یکی از ارکان اصلی تأمین امنیت غذایی کشور شناخته می شود. در این رویکرد، بهره گیری از دانش و فناوری های نوین، راهکاری بنیادین برای ارتقای بهره وری، بهبود کیفیت و پایداری نظام های کشاورزی است. کشاورزی دانش بنیان بر پایه نوآوری، اطلاعات علمی و فناوری های نوظهور همچون اینترنت اشیا، سنسورها، تحلیل داده ها، هوش مصنوعی و بیگ دیتا استوار بوده و زمینه ساز تحول در مدیریت منابع، کاهش هزینه ها و حفاظت از محیط زیست است. چنین نگاهی نه تنها پاسخی مؤثر به چالش های روزافزون بخش کشاورزی است، بلکه ابزاری استراتژیک برای توسعه پایدار، افزایش امنیت غذایی، و خلق فرصت های اقتصادی جدید به شمار می رود.

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی (تات) با اتکا به سرمایه انسانی متخصص و زیرساخت های علمی و فناورانه خود، نقشی بی بدیل در گسترش کشاورزی دانش بنیان در کشور ایفا کرده است. فصلنامه بازتاب تات نیز با هدف انعکاس دستاوردهای پژوهشی و فناورانه این مجموعه و معرفی نتایج علمی کاربردی به جامعه کشاورزی کشور، منتشر می شود.

در این شماره، طیفی از دستاوردهای علمی و نوآوری های فناورانه معرفی شده است؛ از اصلاح و معرفی ارقام جدید گیاهی متحمل به تنش ها، همچون رقم نخود روشنا مقاوم به سرما، دو رقم پنبه پرمحصول لطیف و شایان و رقم یونجه ماندگار، تا معرفی خلر سیمکی به عنوان منبعی مؤثر برای افزایش تولید علوفه در شرایط دیم. در حوزه مدیریت آفات و بیماری ها، گزارش انتقال فناوری تکثیر و رهاسازی کفشدوزک کریپتولموس برای کنترل بیولوژیک آفات مرکبات و چای ارائه شده است.

در بخش علوم دامی، تولید نانورقیق کننده انجماد اسپرم برای دام و طیور و همچنین تحقیقات در زمینه بهینه سازی وزن و سن اقتصادی کشتار بره های نر افشاری مورد توجه قرار گرفته است. در حوزه شیلات نیز به کارگیری دانش فنی شیلتی برای بهره برداری بهینه از منابع آب پشت سدها بررسی شده است.

از منظر کشاورزی دیجیتال، معرفی سامانه هوشمند مانیتورینگ و مدیریت باغ سیب بر پایه اینترنت اشیا و همچنین توسعه سامانه اطلاعات مکانی مؤسسات و مراکز تات از جمله اقدامات نوین در مسیر هوشمندسازی کشاورزی است. در بخش منابع طبیعی نیز موضوع شبیه سازی بار رسوب معلق رودخانه ها به عنوان گامی در جهت مدیریت بهینه منابع آب مطرح شده است.

افزون بر این، مقاله هایی با رویکرد سیاستی و راهبردی همچون طرح یاوران تولید در عرصه مسئله یابی و حل چالش های کشاورزی و منابع طبیعی، طراحی و استقرار شبکه آموزش کشاورزی (شاک)، و نیز گسترش همکاری های علمی و اقتصادی با کشورهای آسیای میانه به ویژه ازبکستان، جایگاه ویژه ای در این شماره دارند. امید است بازتاب این دستاوردها، چراغ راهی برای پژوهشگران، سیاستگذاران، کشاورزان و همه فعالان عرصه کشاورزی کشور باشد و گامی مؤثر در تحقق اهداف توسعه پایدار و امنیت غذایی ایران برداشته شود.

دکتر محمد رضا صفرنژاد
سر دبیر فصلنامه بازتاب تات